

Sygn. akt VI U – upr 569/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2022r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Witkowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Iwona Piotrowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2022 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy E. H.

z udziałem C. we W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o zasiłek chorobowy

z odwołania od decyzji z dnia 25 maja 2021 r., znak (...) - (...)

I. wniosek o przyznanie świadczenia rentowego od 3 września 2020 roku z zaliczeniem wypłaty zasiłku chorobowego na poczet renty złożony przez płatnika C. przekazać do rozpoznania pozwanemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.,

II. żądanie C. we W. zasądzenia na rzecz E. H. od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zadośćuczynienia w wysokości 10.378,00 zł wyłączyć i przekazać do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku do rozpoznania;

III. w pozostałym zakresie odwołanie oddala;

IV. odstępuje od obciążania E. H. kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt VI U 569/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił E. H. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 października 2020 r. do dnia 28 lutego 2021 r. uzasadniając tym, że wykorzystała już

pełny okres zasiłkowy wnoszący 182 dni, a także świadczenie rehabilitacyjne przyznane na okres od dnia 9 września 2019 r. do dnia 2 września 2020 r.

Wskazano, że po wypłaceniu przez płatnika wynagrodzenia za czas choroby od 3 września 2020 r. do 2 października 2020 r. oraz w wyniku bezpodstawnej wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 3 października 2020 r. do 28 lutego 2021 r. powstała nadpłata w kwocie 10.378,45 zł, która będzie podlegała dochodzeniu przez ZUS jako niedopłata składek.

/decyzja w aktach ZUS –nienumerowane/

Od powyższej decyzji odwołała się powódka E. H. zarzucając, że bezpodstawnie wypłacony zasiłek chorobowy jest błędem ZUS lub jej byłego pracodawcy. Wskazała, że dwukrotnie ubiegała się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale bezskutecznie. Obecnie złożyła kolejny wniosek. Po zakończeniu świadczenia rehabilitacyjnego pozostawała nadal niezdolna do pracy do 31 lipca 2021 r. przechodząc kilka operacji w okresie od sierpnia 2020 r. do stycznia 2021 r.

/k. 3 odwołanie/

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie podtrzymując zaskarżoną decyzję i jej argumentację.

/k. 4 odpowiedź na odwołanie/

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 569/21.

Od powyższej decyzji w całości odwołał się również płatnik składek C. we W. wnosząc o uchylenie decyzji i przyznanie pracownikowi E. H. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 października 2020 r. do 28 lutego 2021 r.

Przyznając wypłacone ubezpieczonej świadczenia płatnik zarzucił, że ubezpieczona pracownica pozostawała w powyższym okresie niezdolna do pracy i zaskarżona decyzja odbierająca ekstremalnie poszkodowanemu przez los choroby pracownikowi środków do życia, jako nie odpowiadająca polskiemu porządkowi prawnemu nie powinna pozostać w obiegu prawnym. Jako podstawę prawną odwołania wskazano art. 92 w zw. z art. 300 kodeksu pracy oraz art. 5 kodeksu cywilnego.

/k. 9-10 odwołanie/

Pozwany wniósł o oddalenie i tego odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie podtrzymując zaskarżoną decyzję i jej argumentację.

/k. 12-12v odpowiedź na odwołanie/

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 604/21.

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2021 r. Sąd połączył powyższą sprawę do wspólnego rozpoznania i wyrokowania ze sprawą VI U 569/21.

/k. 31 postanowienie/

Zarządzeniem z 29 listopada 2021 r. zwrócono odwołanie płatnika jednocześnie stwierdzając, że jest stroną postępowania jako płatnik spornego zasiłku chorobowego.

/k. 35 zarządzenie/

Pismem z dnia 4 stycznia 2022 r. płatnik wskazał, że wnosi o uchylenie bądź zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że E. H. przysługuje zasiłek chorobowy za okres od dnia 3 października 2020 r. do dnia 28 lutego 2021 r. ewentualnie o nakazanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych rozpatrzenia odwołania E. H. i przyznania świadczenia rentowego za

okres od 3 września 2020 r. z zaliczeniem wypłaty zasiłku chorobowego przez zakład pracy na poczet renty ewentualnie o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz powódki zadośćuczynienia w wysokości 10.378 zł.

/k. 50-52 pismo/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bezspornym jest, że ubezpieczona E. H. była objęta ubezpieczeniami społecznymi, w tym ubezpieczeniem chorobowym, z tytułu zatrudnienia w C. we W., który jako płatnik składek był również płatnikiem świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

E. H. była niezdolna do pracy i z dniem 8 września 2019r. wykorzystała pełny okres zasiłkowy wynoszący 182 dni.

Następnie była uprawniona do świadczenia rehabilitacyjnego przez okres 12 miesięcy tj. od 9 września 2019 r. do 2 września 2020 r.

Ubezpieczona nie odzyskała zdolności do pracy po zakończeniu świadczenia rehabilitacyjnego i składała płatnikowi zaświadczenia lekarskie o dalszej niezdolności do pracy, a ten wypłacił jej wynagrodzenie chorobowe na podstawie art. 92 kodeksu pracy za okres od 3 września 2020 r. do 2 października 2020 r. Następnie płatnik ustalił obliczył i wypłacił ubezpieczonej zasiłek chorobowy za okres od 3 października 2020 r. do 28 lutego 2021 r. w kwocie 10.378,45 zł.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie nie budzących wątpliwości okoliczności bezspornych.

Oceniając żądanie ubezpieczonej Sąd miał na uwadze, że zasady ustalania prawa do zasiłku chorobowego oraz obliczania jego okresu zostały uregulowane w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.2020.870 – zwana dalej: ustawą zasiłkową).

Przede wszystkim zgodnie z art. 8 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje co do zasady przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby, ale nie dłużej niż przez 182 dni a w przypadku niezdolności do pracy występującej w trakcie ciąży lub z powodu gruźlicy – nie dłużej jak 270 dni.

Jeżeli ubezpieczony wyczerpie zasiłek chorobowy j/w, a nadal pozostaje niezdolny do pracy, to stosownie do treści art. 18 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej może ubiegać się o świadczenie rehabilitacyjne, które przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, ale nie dłużej aniżeli 12 miesięcy.

W przypadku wyczerpania powyższych świadczeń i nadal utrzymującej się nieprzerwanie niezdolności do pracy, ustawa zasiłkowa nie przewiduje dalszych świadczeń, w szczególności brak podstaw do kontynuowania zasiłku chorobowego bezpośrednio po wyczerpaniu świadczenia rehabilitacyjnego. Ubezpieczony w przypadku utrzymującej się niezdolności do pracy może ubiegać się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, co jednak odbywa się już na warunkach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych i łączy przede wszystkim z pojęciem niezdolności do pracy zarobkowej (art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych) a nie niezdolności do pracy konkretnie na ostatnio zajmowanym stanowisku pracy jak w ustawie zasiłkowej.

Poza sporem pozostawało, że powódka po wyczerpaniu pełnego okresu świadczenia rehabilitacyjnego wykazywała płatnikowi dalszą niezdolność do pracy przedkładając stosowne zaświadczenia lekarskie. Jednakże mając powyższe na uwadze brak było uzasadnionych podstaw do ustalenia w tych okolicznościach prawa do zasiłku chorobowego od dnia 3 października 2020 r. oraz jego wypłaty. Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej okresy niezdolności do pracy E. H., za które płatnik wypłacił jej wynagrodzenie za czas choroby na podstawie art. 92 kodeksu pracy, należało wliczyć do okresu zasiłkowego, a ten został wyczerpany z dniem 8 września 2019 r. Ponieważ E. H. nie odzyskała zdolności do

pracy po 8 września 2019 r. aż do 28 lutego 2021 r. brak było podstaw do uznania, że rozpoczęła nowy okres zasiłkowy. Jak stanowi bowiem art. 9 ust. 1 ustawy zasiłkowej, do okresu zasiłkowego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, a nieprzerwana niezdolność do pracy powódki obejmowała pełny okres zasiłku chorobowego zakończony 8 września 2019 r., następnie pełny okres świadczenia rehabilitacyjnego i nadal trwała nieprzerwanie aż do 28 lutego 2021 r.

Nie były zasadne zarzuty płatnika odwołujące się do zasad współżycia społecznego, bowiem przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą należy interpretować w sposób ścisły, z uwagi na to, iż mają one charakter bezwzględnie obowiązujący. Należy uznać, że tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Tym samym, nie mogą być interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu reguł wykładni aksjologicznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005r., sygn. akt I UK 104/05 Lex nr 176313). W konsekwencji w prawie ubezpieczeń społecznych nie znajdują zastosowania zasady współżycia społecznego wywodzone np. z kodeksu cywilnego, bowiem zasady ubezpieczeń społecznych stanowiących ubezpieczenia publicznoprawne, wynikają z przepisów prawa i są stosowane według ścisłych reguł. Nadto należy zauważyć, że zasady współżycia społecznego nie mogą stanowić podstawy roszczeń, gdyż służą do obrony przed użyciem prawa przez inną osobę w sposób sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego, bowiem takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony (art. 5 kc). W związku z czym, w ocenie Sądu płatnik nie może w niniejszej sprawie dowodzić słuszności ewentualnego uprawnienia ubezpieczonej do zasiłku chorobowego opierając je na zasadach współżycia społecznego. Podobnie jak nie może skutecznie bronić bezpodstawnego ustalenia i wypłacenia przez siebie zasiłku chorobowego na rzecz ubezpieczonej.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, o czym orzeczono w punkcie III wyroku.

W toku postępowania płatnik zgłosił na rzecz ubezpieczonej także nowe żądania nie objęte zaskarżoną decyzją, które dotyczyły przyznania na rzecz ubezpieczonej uprawnienia rentowego od 3 września 2020 r. z zaliczeniem wypłaty zasiłku chorobowego na poczet renty oraz zasądzenia od organu rentowego na jej rzecz zadośćuczynienia.

Odnosnie powyższych żądań Sąd miał na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 476 § 2 kpc przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych. Zatem sąd rejonowy – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych jako właściwy w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, rozpoznaje sprawy, w których wniesiono odwołanie od określonych decyzji organów rentowych. Wynika z tego, że warunkiem postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, jest uprzednie wydanie decyzji w przedmiocie zgłoszonego żądania, a sąd rozpoznając sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych jest związany zakresem wynikającym z przedmiotu zaskarżonej decyzji oraz odwołania.

Natomiast zgodnie z art. 464 § 1 kpc odrzucenie pozwu nie może nastąpić z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, gdy do rozpoznania sprawy właściwy jest inny organ. W tym wypadku sąd przekaze mu sprawę.

Mając powyższe na względzie na mocy przepisu art. 464 § 1 k.p.c. należało nowo zgłoszone żądania przekazać do rozpoznania właściwym organom, gdzie organem właściwym do rozpoznania żądania w przedmiocie ustalenia prawa do renty jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a sąd dopiero wskutek odwołania od takiej decyzji i dlatego Sąd orzekł jak w punkcie I. Natomiast o zadośćuczynieniu na rzecz ubezpieczonej władny jest rozstrzygać Wydział Cywilny tut. Sądu i dlatego Sąd orzekł jak w punkcie II wyroku.

W punkcie IV wyroku Sąd odstąpił od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego stosując w tym zakresie dobrodziejstwo art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W tej mierze Sąd miał na uwadze, że w okolicznościach niniejszej sprawy, to na płatniku – a nie przegrywającej sprawę ubezpieczonej - ciążyła odpowiedzialność za ustalenie prawa do spornego zasiłku chorobowego i jego wypłatę na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej.

Na oryginale właściwy podpis